ANNIKA DEVROE

ARCHEOLOGIE • BOUWHISTORIE

ARCHEOLOGIENOTA – VERSLAG VAN RESULTATEN

BRUGGE – HOGEWEG

A. DEVROE

FEBRUARI 2017

COLOFON

Project

Archeologienota – Brugge, Hogeweg

Opdrachtgever

Multi Construction
Molenweidestraat 24
9070 Heusden - Destelbergen

Opdrachtnemer

Annika Devroe
Lemmensstraat 34
2800 Mechelen
0472/59.31.41
annika.devroe@gmail.com
BE0810.453.806

Annika Devroe, OE/ERK/Archeoloog/2015/00085

© 2017 Annika Devroe

Annika Devroe aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van de opdrachtgever. Dit met uitzondering van de door de architect aangeleverde plannen. Deze blijven eigendom van deze laatste.

INHOUD

Inhoud 0
1. Inleiding 1
2. Bureauonderzoek 2
2.1. Beschrijvend gedeelte 2
2.1.1. Administratieve gegevens 2
2.1.2. Geplande werken 3
2.1.3. Onderzoeksopdracht 8
2.1.4. Werkwijze en strategie 8
2.2. Assessmentrapport 9
2.2.1. Ligging 9
2.2.2. Archeologisch kader 10
2.2.3. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied 12
2.2.4. Synthese 12
2.2.5. Archeologische verwachting en afweging noodzaak verder onderzoek 13
2.3. Samenvatting 13
3. Bibliografie 15
3.1. Literatuur 15
3.2. Websites 15
4. Bijlagen 16
4.1. Figurenlijst 16
4.2. Plannenlijst 17

1. INLEIDING

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning waarbij de voorwaarden voldoen aan art. 5.4.1. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

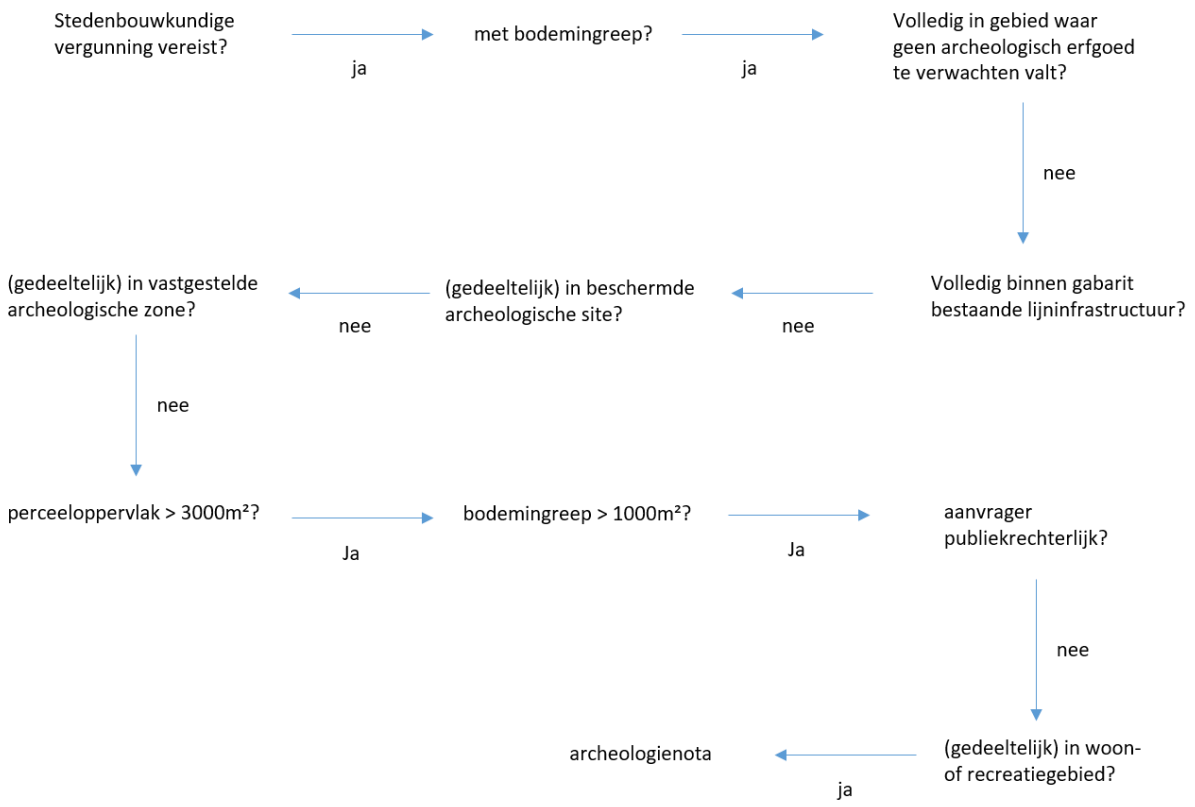

Figuur 1: Beslissingsboom in functie van huidig project. (A. Devroe 2017)

2. BUREAUONDERZOEK

2.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1.1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode: 2017B268

Locatie: West-Vlaanderen, Brugge, Hogeweg
Bounding box: punt 1 (NW) – X 68470,958 Y 211162,002
Punt 2 (ZO) – X 68532,029 Y 211100,931

Kadaster: Brugge, afdeling 30, Sint-Andries, sectie B, percelen 697p, 697n, 197h, 698e

Oppervlakte projectgebied: ca. 3128 m²

Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

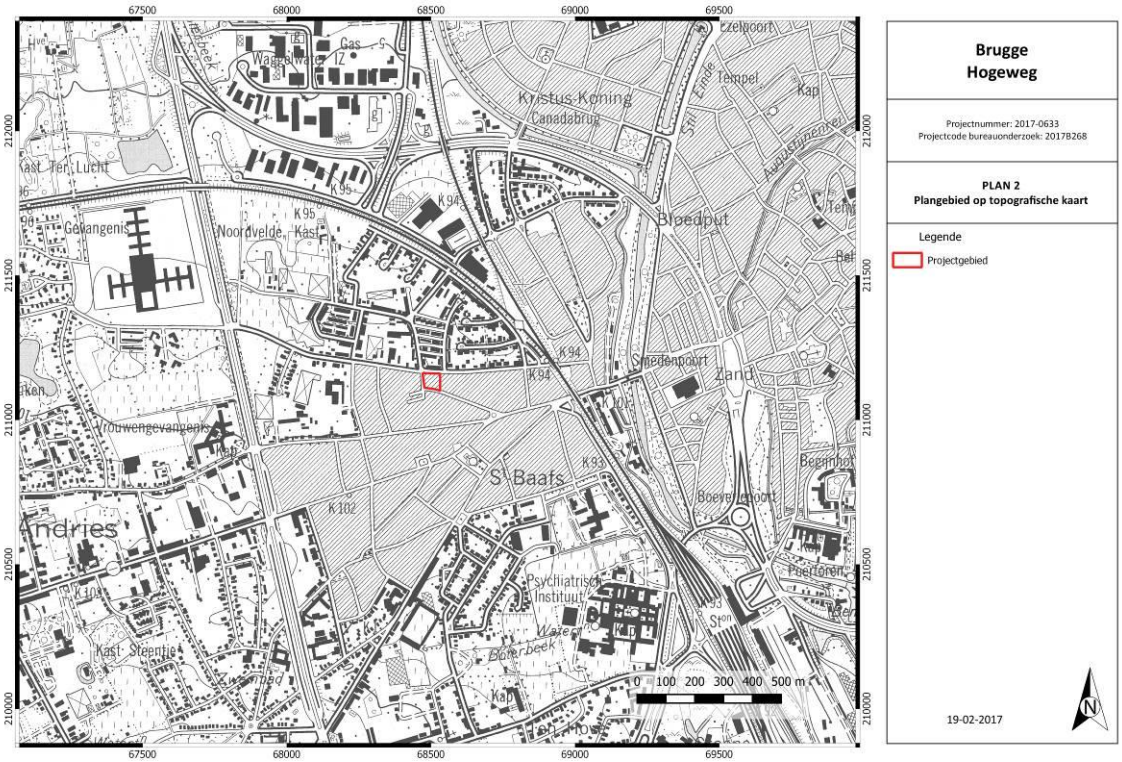

Figuur 3: Topografische kaart met aanduiding projectgebied. (NGI 2016)

Naam van alle betrokken actoren: Annika Devroe (erkende archeoloog, veldwerkleider met ervaring in archeologisch bureauonderzoek)

Naam van alle personen buiten het project die geraadpleegd werden: nvt

2.1.2. GEPLANDE WERKEN

Ter hoogte van het projectgebied zullen assistentiewoningen opgericht worden. Het hoofdgebouw van het kasteel zal gerenoveerd worden, de bouwvallige aanbouw wordt afgebroken. Deze aanbouw is onderkelderd en zal volledig uitgebroken worden. Ook het bijgebouw in het westen zal afgebroken worden. Ook de tuinmuur, betonpanelen en verharding voor het kasteel worden verwijderd.

Er zal een U-vormige nieuwbouw (ca. 1300 m²) opgericht worden met rondom en tussenin groenzone. Er komt een ondergrondse parking met onder meer autostaanplaatsen, fietsenstalling, technische ruimtes en bergingen. Deze bedraagt ca. 1300 m² en zal 3,50 m diep gaan. Enkel ter hoogte van de oostelijke vleugel wordt geen ondergronds deel voorzien en zal men, afhankelijk van de stabilteitsstudie, ca. 60 cm diep gaan.

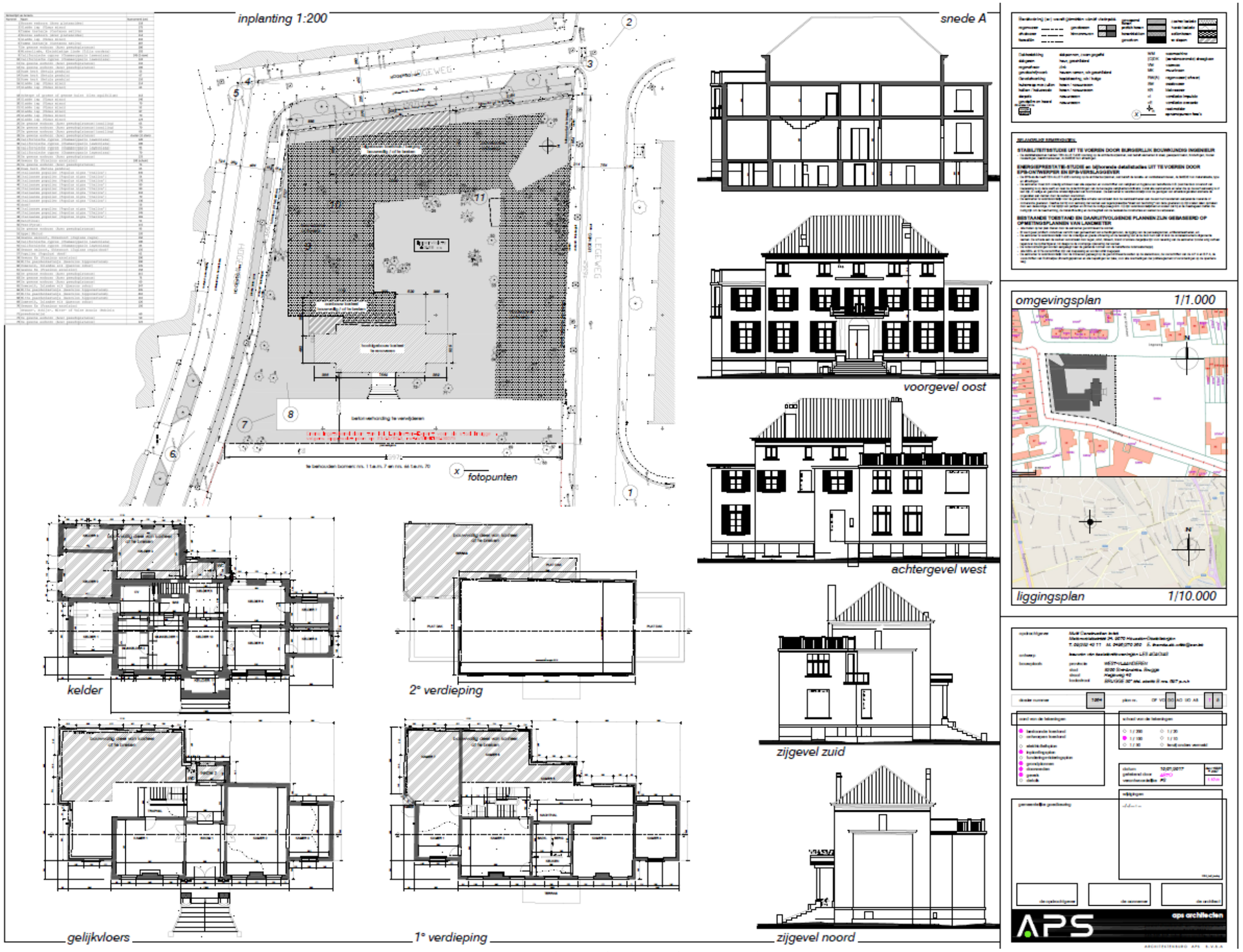

Figuur 4: Inplantingsplan. (APS architecten 2017)

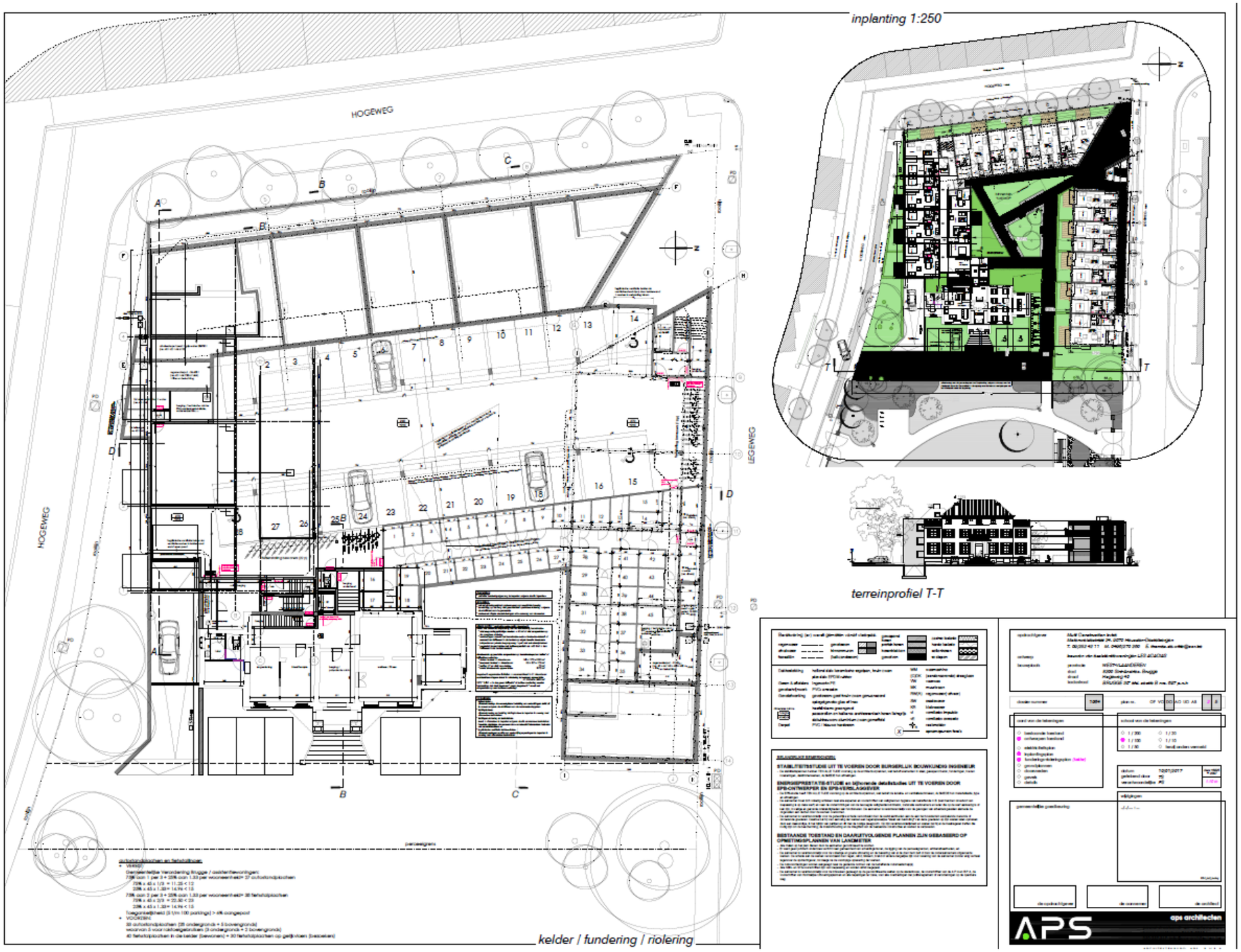

Figuur 5: Kelder- en funderingsplan. (APS architecten 2017)

Figuur 6: Gelijkvloers en 1e verdieping. (APS architecten 2017)

Figuur 7: Snedes. (APS architecten 2017)

2.1.3. ONDERZOEKSOPDRACHT

Het bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van bestaande informatie (landschappelijk, historisch, archeologisch) na te gaan in hoeverre er eventuele archeologische resten kunnen aanwezig zijn op het terrein. Bijkomend wordt getracht na te gaan wat de karakteristieken, de bewaringstoestand en de waarde zijn van de archeologische resten en wat de impact is van de geplande ingrepen. Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische gegevens?
- Wat is de impact van de geplande werken?

Er zijn geen randvoorwaarden.

2.1.4. WERKWIJZE EN STRATEGIE

Op 1 en 2 oktober 2015 werd in functie van de geplande werken een archeologische prospectie met ingreep op de bodem uitgevoerd door AardeWerk (Raakvlak Cel Onderzoek). Tijdens dit onderzoek werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen en werd geen vervolgonderzoek geadviseerd. Aangezien op basis van dit uitgevoerde onderzoek met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is en verder onderzoek van het terrein dus niet zou leiden tot kenniswinst, wordt voor dit project geopteerd voor een bureauonderzoek met beperkte samenstelling. Naast de bespreking van de bodemingreep wordt enkel het uitgevoerde vooronderzoek besproken. De bodemkundige en landschappelijke gegevens, historische beschrijving en gegevens uit de CAI zullen niet besproken worden.

2.2. ASSESSMENTRAPPORT

2.2.1. LIGGING

Het projectgebied is gelegen in Sint-Andries, ten westen van Brugge. In het westen en zuiden grenst het projectgebied aan de Hogeweg, in het noorden aan de Legeweg. Op het projectgebied is het kasteel “les Acacias” gelegen. Het huidig gebouwenbestand is als volgt tot stand gekomen:

1835: het perceel weergegeven op het primitief kadasterplan wordt omschreven als een perceel met een "huis en plaats", een "huis", een lusttuin en land. De eigenaar was wijnverkoper Joseph Colens.
1842: er volgt een gedeeltelijke reconstructie van het landhuis. Het resultaat is een gebouw op rechthoekige plattegrond met aan de westzijde een toegangstrap.
1885: opnieuw uitbreiding van het kasteel.
1901: bouwen van een koetshuis aan de westzijde van het perceel.
1909: afbraak van broeikas tegen de tuinmuur aan de Legeweg.
1933: opnieuw uitbreiding van kasteel in westelijke richting.
1938: uitbreiding van koetshuis en verbouwen tot woonhuis.[1]

Figuur 8: Luchtfoto uit 2016 met aanduiding van het projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

[1] Agentschap Onroerend Erfgoed 2017.

2.2.2. ARCHEOLOGISCH KADER

Op 1 oktober 2015 werden 4 proefsleuven aangelegd over het terrein. Deze werden 40 cm tot 85 cm diep aangelegd.

De bodemopbouw was zeer eenvoudig en bestond uit een ploeglaag, een rest van een B horizont en het gele pleistocene zand. Een groot deel van het terrein bleek echter zeer sterk verstoord te zijn waardoor eventuele oudere archeologische sporen verdwenen zijn.

Er werden tijdens het onderzoek slechts twee archeologische sporen aangetroffen. Spoor 1 was een noordwest-zuidoost georiënteerd uitbraakspoor. Spoor 2 was een verzameling van scherp afgelijnde kuilen die mogelijk als zandwinningskuilen kunnen geïnterpreteerd worden. Op basis van het vondstenmateriaal gebeurde dit mogelijk reeds in de Bourgondische periode (1382-1484).[2]

Figuur 9: Sporen 1 en 2 in sleuf 1. (F. Roelens & D. Verwerft 2015)

[2] F. Roelens & D. Verwerft 2015.

Figuur 10: Allesporenplan. (F. Roelens & D. Verwerft 2015)

2.2.3. DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHTE GEBIED

Vanaf de 18de eeuw bestond het gebied uit landbouwgronden. In de 19de eeuw werd een kasteel opgericht dat verschillende wijzigingen kende doorheen de tijd. Het projectgebied bevindt zich op de overgang van de polders naar de zandstreek en kent hierdoor een gunstige ligging voor menselijke aanwezigheid. Op basis van het archeologisch vooronderzoek dat in 2015 werd uitgevoerd werden geen relevante archeologische sporen aangetroffen. Ook de metaaldetectie leverde niets op. Aan de voorzijde van het kasteel wees één spoor op zandwinning, mogelijk al in de Bourgondische periode. De andere aangetroffen sporen zijn van subrecente origine en kunnen gelinkt worden aan de ontwikkeling van het 19de-eeuwse kasteeldomein waarbij heel wat verstoringen gebeurden.[3]

2.2.4. SYNTHESE

Deze synthese geeft de verhouding aan van het onderzochte gebied ten aanzien van zijn landschappelijke en culturele kader.

- Wat zijn de gekende archeologische gegevens?

Op basis van het uitgevoerde vooronderzoek kan gesteld worden dat een groot deel van het projectgebied verstoord werd door de ontwikkeling van het kasteeldomein vanaf het midden van de 19de eeuw. Eén spoor wees op zandwinningsactiviteiten vanaf de Bourgondische periode. Er was dus reeds vroeger activiteit op het terrein, maar eventuele nog oudere menselijke aanwezigheid werd verstoord door recente activiteiten.

- Wat is de impact van de geplande werken?

Ter hoogte van het projectgebied zullen assistentiewoningen opgericht worden. Het hoofdgebouw van het kasteel zal gerenoveerd worden, de bouwvallige aanbouw wordt afgebroken. Deze aanbouw is onderkelderd en zal volledig uitgebroken worden. Ook het bijgebouw in het westen zal afgebroken worden. Ook de tuinmuur, betonpanelen en verharding voor het kasteel worden verwijderd.

Er zal een U-vormige nieuwbouw (ca. 1300 m²) opgericht worden met rondom en tussenin groenzone. Er komt een ondergrondse parking met onder meer autostaanplaatsen, fietsenstalling, technische ruimtes en bergingen. Deze bedraagt ca. 1300 m² en zal 3,50 m diep gaan. Enkel ter hoogte van de oostelijke vleugel wordt geen ondergronds deel voorzien en zal men, afhankelijk van de stabilteitsstudie, ca. 60 cm diep gaan.

[3] F. Roelens & D. Verwerft 2015.

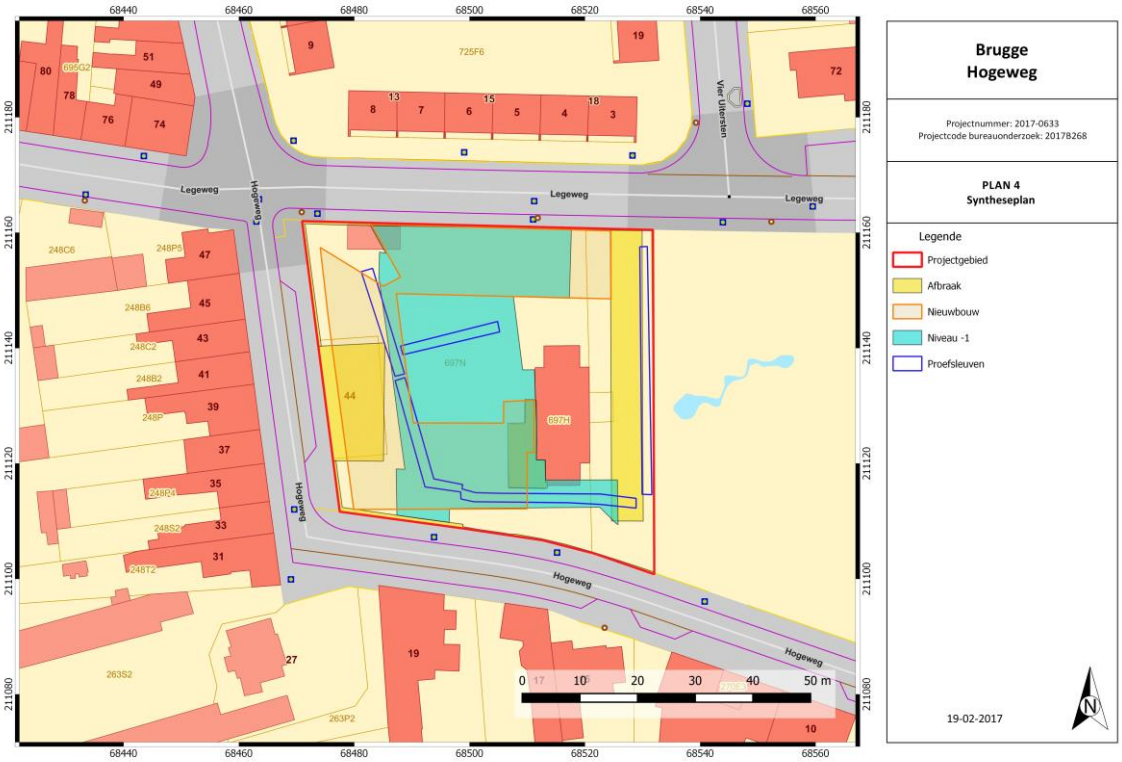

Figuur 11: Syntheseplan. (A. Devroe 2017)

2.2.5. ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING EN AFWEGING NOODZAAK VERDER ONDERZOEK

Op basis van het bureauonderzoek werd aangetoond dat geen archeologisch relevante sporen (meer) op het terrein aanwezig zijn. Aangezien geen archeologisch erfgoed aanwezig is, is geen bijkomend onderzoek noodzakelijk.

2.3. SAMENVATTING

Op 1 en 2 oktober 2015 werd in functie van de geplande werken een archeologische prospectie met ingreep op de bodem uitgevoerd door AardeWerk (Raakvlak Cel Onderzoek). Tijdens dit onderzoek werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen en werd geen vervolgonderzoek geadviseerd. Aangezien op basis van dit uitgevoerde onderzoek met aantoonbare zekerheid geen archeologisch erfgoed aanwezig is en verder onderzoek van het terrein dus niet zou leiden tot kenniswinst, wordt voor dit project geopteerd voor een bureauonderzoek met beperkte samenstelling. Naast de bespreking van de bodemingreep wordt enkel het uitgevoerde vooronderzoek besproken. De bodemkundige en landschappelijke gegevens, historische beschrijving en gegevens uit de CAI zullen niet besproken worden.

Vanaf de 18de eeuw bestond het gebied uit landbouwgronden. In de 19de eeuw werd een kasteel opgericht dat verschillende wijzigingen kende doorheen de tijd. Het projectgebied bevindt zich op de overgang van de polders naar de zandstreek en kent hierdoor een gunstige ligging voor menselijke aanwezigheid. Op basis van het archeologisch vooronderzoek dat in 2015 werd uitgevoerd werden geen relevante archeologische sporen aangetroffen. Ook de metaaldetectie leverde niets op. Aan de

voorzijde van het kasteel wees één spoor op zandwinning, mogelijk al in de Bourgondische periode. De andere aangetroffen sporen zijn van subrecente origine en kunnen gelinkt worden aan de ontwikkeling van het 19de-eeuwse kasteeldomein waarbij heel wat verstoringen gebeurden.

Op basis van het bureauonderzoek werd aangetoond dat geen archeologisch relevante sporen (meer) op het terrein aanwezig zijn. Aangezien geen archeologisch erfgoed aanwezig is, is geen bijkomend onderzoek noodzakelijk.

3. BIBLIOGRAFIE

3.1. LITERATUUR

F. Roelens & D. Verwerft (2015) *Sint-Andries (Brugge), Hogeweg 40, Archeologisch proefonderzoek*, Brugge.

3.2. WEBSITES

Agentschap Onroerend Erfgoed (2017) *Kasteeltje Les Acacias*, in: Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/74969. (geraadpleegd op 19-02-2017)

CadGIS (2015) *Kadasterplan*, http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE. (geraadpleegd op 19-02-2017)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winteropname 2016*, http://www.geopunt.be/. (geraadpleegd op 19-02-2017)

NGI (2016) *Topomapviewer*, http://www.ngi.be/topomapviewer/public?lang=nl&. (geraadpleegd op 19-02-2017)

4. BIJLAGEN

4.1. FIGURENLIJST

Figuur 1: Beslissingsboom in functie van huidig project. (A. Devroe 2017) 1
Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.) 2
Figuur 3: Topografische kaart met aanduiding projectgebied. (NGI 2016) 3
Figuur 4: Inplantingsplan. (APS architecten 2017) 4
Figuur 5: Kelder- en funderingsplan. (APS architecten 2017) 5
Figuur 6: Gelijkvloers en 1e verdieping. (APS architecten 2017) 6
Figuur 7: Snedes. (APS arcihtecten 2017) 7
Figuur 8: Luchtfoto uit 2016 met aanduiding van het projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.) 9
Figuur 9: Sporen 1 en 2 in sleuf 1. (F. Roelens & D. Verwerft 2015) 10
Figuur 10: Allesporenplan. (F. Roelens & D. Verwerft 2015) 11
Figuur 11: Syntheseplan. (A. Devroe 2017) 13

4.2. PLANNENLIJST

PROJECTCODE	2017B268
ONDERWERP	PLANNENLIJST
plannummer	1
type plan	kadasterplan
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	19-2-2017
metadata	GRB: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/GRB-basiskaart/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=GRB_BSK&scale=1&height=30&width=40&LEGEND_OPTIONS=forceLabels:on
plannummer	2
type plan	topografische kaart
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	1:10.000
aanmaakwijze	digitaal
datum	19-2-2017
metadata	Topografische kaart NGI 1 : 10 000 raster, Klassieke reeks: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/DeptRWO/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=Top10s
plannummer	3
type plan	luchtfoto
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	19-2-2017
metadata	Orthofotomozaïek, middenschalig, winteropnamen, 2015: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/OGW/wms
plannummer	4
type plan	Syntheseplan
onderwerp plan	syntheseplan
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	19-2-2017
metadata	/

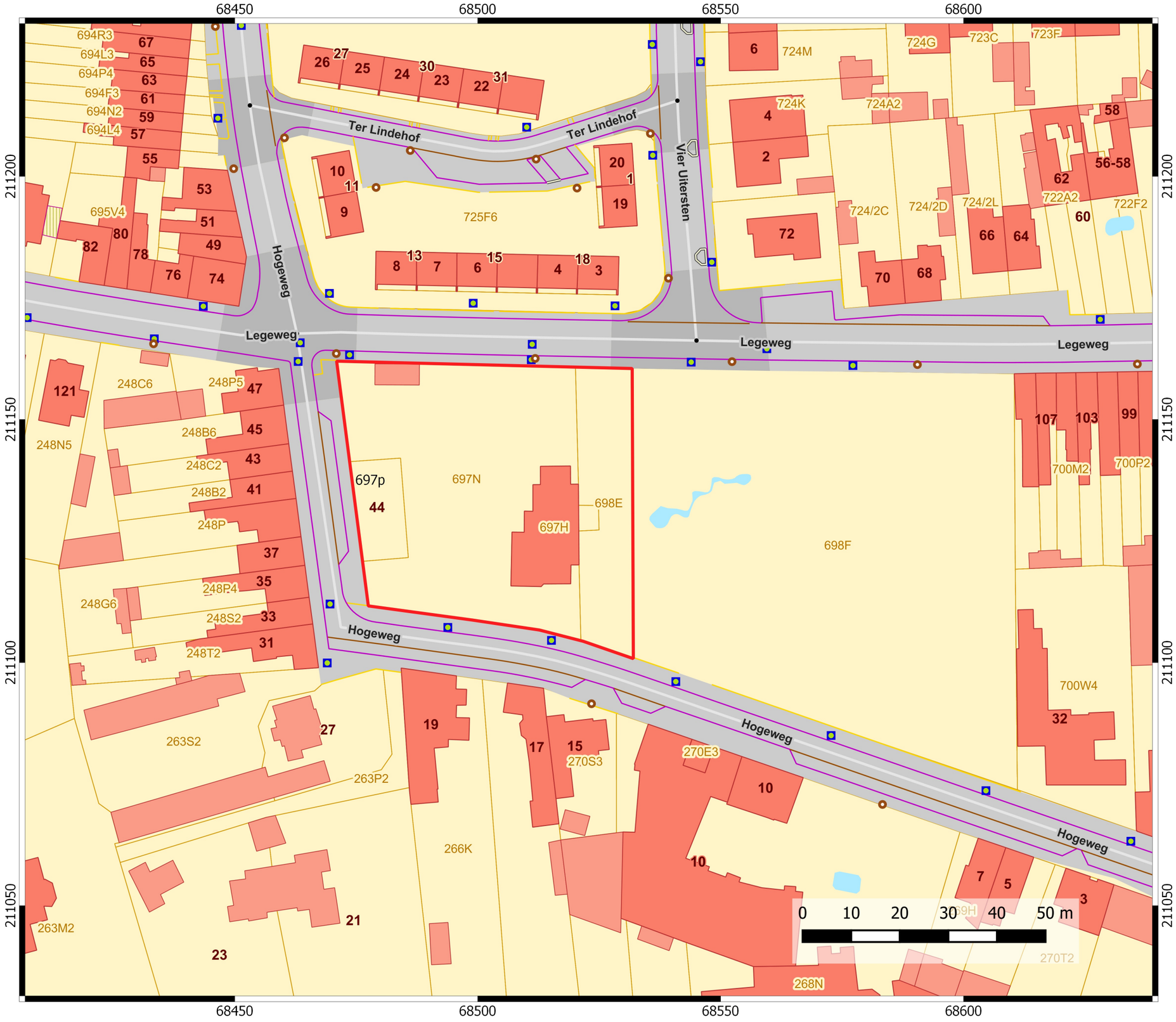

Brugge
Hogeweg

Projectnummer: 2017-0633
Projectcode bureauonderzoek: 2017B268

PLAN 1
Plangebied op kadasterplan

Legende

Projectgebied

19-02-2017

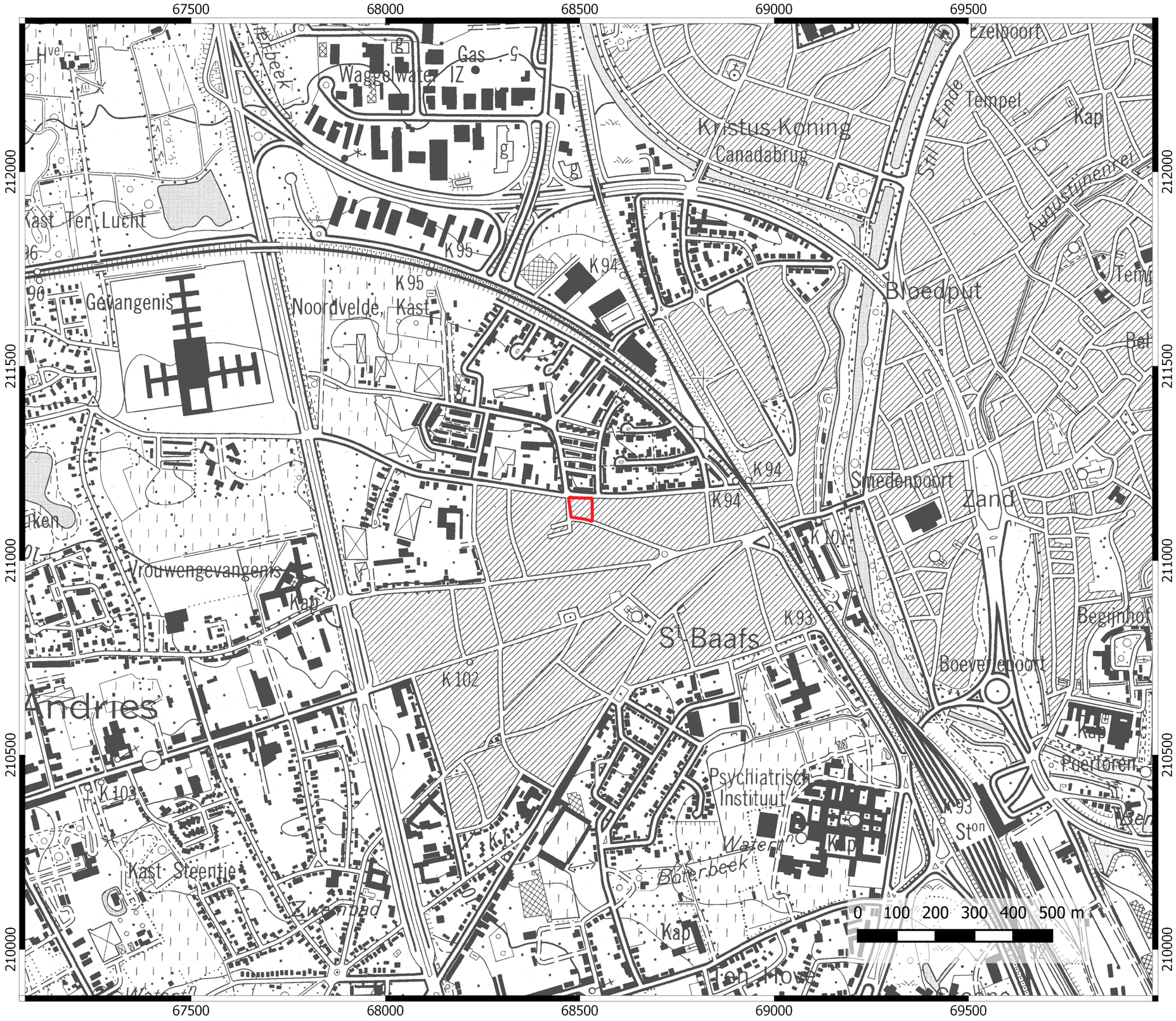

Brugge
Hogeweg

Projectnummer: 2017-0633
Projectcode bureauonderzoek: 2017B268

PLAN 2
Plangebied op topografische kaart

Legende

Projectgebied

19-02-2017

Brugge
Hogeweg

Projectnummer: 2017-0633
Projectcode bureauonderzoek: 2017B268

PLAN 3
Plangebied op luchtfoto

Legende

Projectgebied

19-02-2017

N

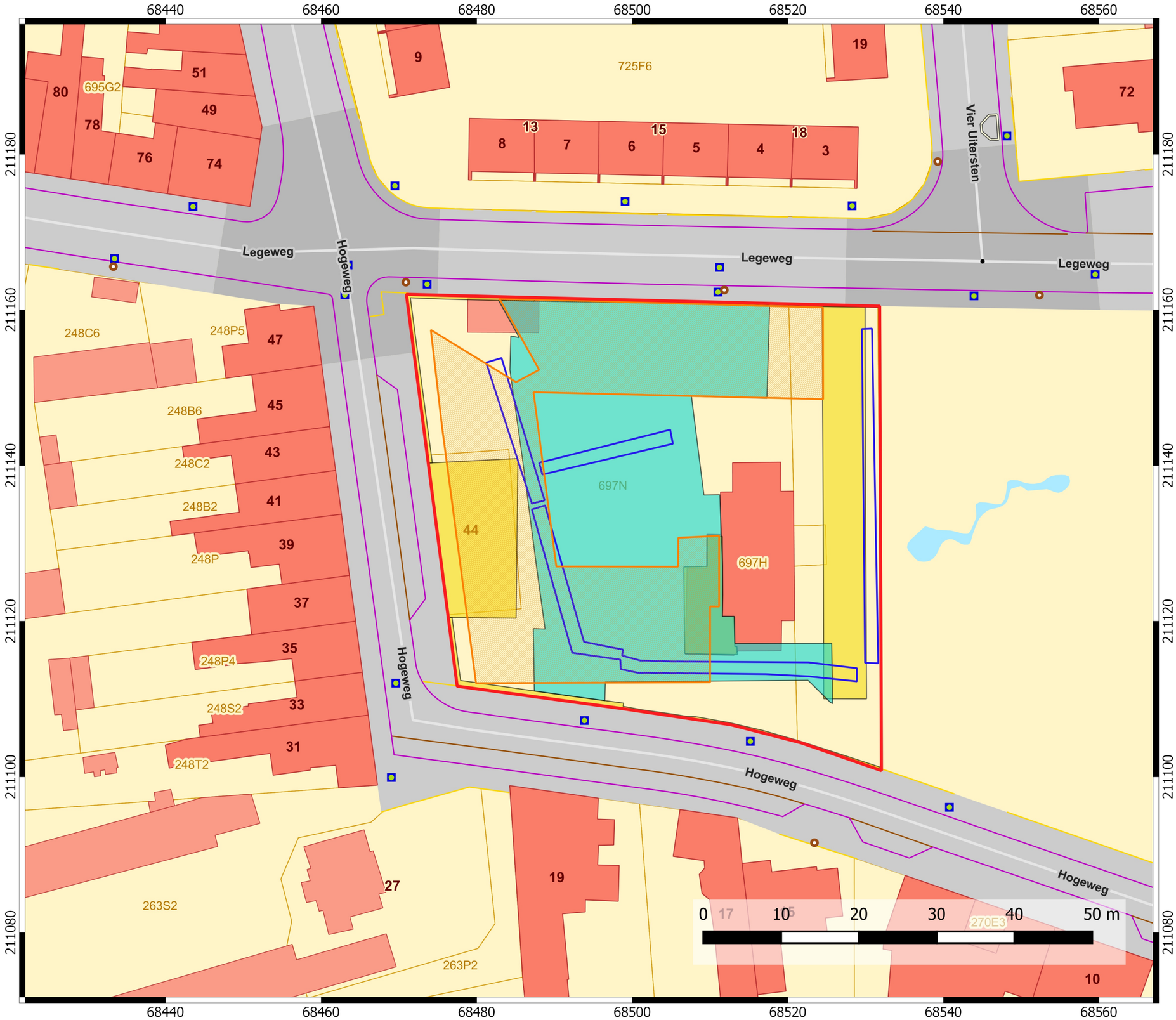

Brugge
Hogeweg

Projectnummer: 2017-0633
Projectcode bureauonderzoek: 2017B268

PLAN 4
Syntheseplan

Legende

- Projectgebied
- Afbraak
- Nieuwbouw
- Niveau -1
- Proefsleuven

19-02-2017

N